

Eesti Filharmoonia Kammerkoor Hongkongis.

Ühe kontserdireisi anatoomia

ANNELI IVASTE
EFK kommunikatsioonijuht

Väliskontserdid kuuluvad orgaanilise osana Eesti Filharmoonia Kammerkoori (EFK) hooaega ning kuigi laias laastus üks kolmandik koori tegevusest toimub väljaspool Eestit, esinetakse Aasias suhteliselt harva. Viimastel aastatel on kahel korral käidud vaid turneedel Hiinas (2014 ja 2016). Seekordset Aasia reisi Souli ja Hongkongi planeeriti pikalt, koguni üle nelja aasta.

SOULIS AVASTATI PÄRDI MUUSIKAT

Soul on teatavasti kõrgtehnoloogia keskus ja enneolematu survega noortele hariduse omandamisel, viimastel aastatel ka K-popi kultuse kants, kelle artistid müüvad kontserte Euroopas välja minutitega. Ka klassikaelu on väga elav, ent publik ootab eelkõige mastaapseid maailmakuulsate nimedega projekte. Kohaliku agentuuri The Bridge juht Dongjin Yoon ütles aga: “Minu eesmärk pisut erineb sellest, tahan pakkuda sisuliselt väga sügavat ja kvaliteetset muusikat. See oli ka põhjus, miks kutsusin EFK Arvo Pärdi loomingut esitama.”

Tutvus Dongjin Yooniga sai alguse konverentsil Classical:Next. Ta on suur Arvo Pärdi muusika fänn ning ütles, et on võtnud oma missiooniks tutvustada tema muusikat Koreas, kus seda kuigi laialt ei tunta. EFK lavapartneriks valis ta Korea kammerorkestri (asutatud 1965).

Meie esinemispaik Souli kunsti keskuse viiest hoonest koosnev pealinna olulisim kultuurikompleks, kuhu kuuluvad kolme saaliga ooperimaja, kahe saaliga kontserdimaja, kunsti-, disaini ja kalligraafiamuuseum. Saalis on üle 2000 koha. Paraku oli väljamüüdud saalidega ärahellitatud kammer-

koorile üllatus, et kontserdile oli tulnud vaid poole saali jagu rahvast, kuigi tuhatkond kuulajat polegi nii vähe. Mis aga veelgi enam üllatas, oli vaikus, mis valitses kontserdi ajal. Väga hästi sõnastas selle pingega laetud atmosfääri Art Center Incheon kontserdisaalide programmidirektor Jiyeon Park: “Huvitav oli see, et minu esimene reaktsioon Pärdi muusikat kuulates oli kerge ebamugavustunne, mida ilmselt tekitasid dissoneerivad helid ja harjumatu muusikaline keel. Aga samas just see äratas ka põnevust ja pani kuulama.”

Kontserti külastanud muusikajakirja peatoimetaja Lim Hyo Jung jagas hiljem muljeid: “See muusika on erakordne ja mõjuv, tundsin end kui kirikus mediteerimas. Kuulan palju koorimuusikat ja tänane ettekanne oli inspireeriv. Aga kuna korealased ei tunne eriti Pärdi loomingut, siis oleksin soovitanud kavasse lisada ka teisi heliloojaid, et rohkem inimesi oleks kontserdile tulnud ja ka Pärdi muusikaga tutvust teinud.”

Dongjin jäi kontserdiga väga rahule. Ta ütles, et ka sotsiaalmeedias oli tekkinud elevus, arutelud, palju kiitvaid postitusi, imetleti koori puhast kõla. “Minu jaoks oli see täiuslik kontsert!”

HONGKONGIS MOZARTI, PÄRDI JA TORMISEGA

Hongkongis oli EFK kutsujaks Hongkongi sümfoniett (Hongkong Sinfonietta). Orkestri direktori Margaret Yangiga algas tutvus Tallinnas peetud rahvusvahelisel muusikamägederide konverentsil, millest osa võttes kuulis ta raekojas ka kammerkoori esinemist. Sealsele orkestrile pakkus huvi Euroopa kõlakultuur ning profikoori standard. Neil oli ka kindel nägemus, millist muusikat EFK peaks Hongkongi publikule pakkuma: maailmaklassikale, Mozarti “Reekviemile” lisati uudseid teoseid, nagu Pärdi “Aadama itk” (esiettekanne Hongkongis) ning nende jaoks eksootiline Tormise “Raua needmine”.

Hongkongi sümfoniett kujundas sellest kontserdist ühe oma hooaja põhisündmuse, mis oli väga nähtav linnapildis – suured plakatid, bännerid

tänavatel, metros. Kontserdimajas oli erandkorras üles seatud fännisein, mis osutus väga populaarseks – kontserdikülastajad pildistasid nii iseendid kui ka koori selle taustal.

Meie Hongkongi mineku ajal tekkis keeruline poliitiline olukord, kus rahvas avaldas meelt demokraatliku Hongkongi poolt, mis Eesti meediakanalites oli kirjeldustega kuulirahest ja leekidest veelgi võimendatud. Eesti saatkond Pekingis kinnitas siiski, et otsesid turvariske ei ole. Kohapeal valgustas Margaret Yang, et teatud perioodidel on poliitiline olukord pärssinud ka kontserdielu, inimesed ei taha õhtuti välja minna, kuna ei tunta end turvaliselt. Meeleavaldusi oli peetud ka Hongkongi linnahalli ees (kus esinesime meiega) ning seetõttu oli mõni kontsert ka ära jäetud.

Kuulsime korraldajatelt, et oma demokraatiapiüüdlustes on rahvas just eestlasi järginud, näiteks korraldasid nad meie eeskujul inimketti. Ka EFK kavale oli omistatud kerge poliitiline varjund. Korraldajad ise hoidusid iga-sugusest kontserdi politiseerimisest, kuid erinevaid assotsiatsioone ja interpretatsioonivõimalusi andis meie kava küll: Pärdi “Fratres” ja “Aadama itk”, Mozarti “Reekviem” ning Tormise “Raua needmine”. Olime tunnistajaks ka looklevatele järjekordadele valimisjaoskondade uste taga, kus inimesed ootasid varavalgest võimalust anda oma hääl saadikule linnavalitsusse. Need olid üle aegade kõrgeima aktiivsusega valimised ja demokraatia pooldajad võitsid ülekaalukalt. Kuigi juhtusime ka ise nägema mõnda kogunemist, kõnesid ja skandeerimist, jäid need õnneks siiski rahumeelseteks.

Esinemispaik Hongkongi linnahall on sümfonieti kodusaal, mille akustika on väga selge ja kuivemapoolne. Kuna saal ehitati ajal, mil Hongkong oli Briti koloonia, siis sisekujunduses lähtuti Londoni kuninglikust festivalihallist (Royal Festival Hall). Isegi tekstiil toolidel oli pikka aega sama, mis Londoni saalis, originaalsed puitpaneelid lava tagaosas on säilinud tänini. Saalis on ligi 1500 kohta. Kokku on linnas multi-

funktsionaalseid saale 20 ringis.

Proovides imetlesid kõik meie lauljad Hongkongi orkestri kaunist tooni ja suurepärast musitseerimist, samuti nende kontsertmeisteri James Cuddefordi meisterlikkust, kes esitas soolo Arvo Pärdi “Fratreses”. Cuddeford on pärit Austraaliast, õppis Inglismaal, õpetajateks Yehudi Menuhin viiuli erialal ning Karlheinz Stockhausen ja György Kurtág kompositsioonis.

Tal oli häid sõnu koori aadressil: “Väga hea on koos esineda, kui lavapartneril on veatu intonatsioon, selgus ja puhtus.” Pärdi muusikat orkester regulaarselt ei mängi, seetõttu tundis Cuddeford heameelt, et sellel kontserdil oli terve esimene pool pühendatud Pärdile.

KOODA

Ligi 1500-kohaline saal oli juba nädalpäevad varem välja müüdid ning kontserdipäeval jõudis lavalt publikusse energiaga laetud esitus, kus oli tunda kuulda nii võimsat kõlamassiivi kui erkust ja kohalolekut. Mozarti “Reekviemis” esitasid solistipartiid meie lauljad sopran Maria Valdmaa, alt Marianne Pärna, tenor Raul Mikson ning bassid Uku Joller ja Olari Viikholm.

Hongkongi filharmooniaorkestri mäenedžer Benedikt Fohr oli tulnud spetsiaalselt EFK-d kuulama, sest “see on väga kuulus koor. “Aadama itku” esitus avaldas mulle sügavat muljet”.

Kaspars Putniņš ütles pärast kontserti, et jättis kogu energia endast lavale. “Hinges on ka pisut kurbust, et nüüd sai see läbi – võrratu, inspireeriv, energaalne linn heade naeratavate inimestega. Meie koostöö Hongkongi sümfonietiga oli suurepärase. See on haruldane orkester, nad suhtlevad omavahel tähelepanelikult ja tundlikult ning reageerivad dirigendi ideedele. Tänu kõigile neile kogemustele tunneme ennast oluliselt rikkamana kui nädal tagasi.”

Kontserdi lõputaktidega kõlas kaasa tööpoolest mõte, et oleme taas rikkamaks saanud, sest jagasime kogemusi, energiat ja kultuuri – esituskultuuri, muusikat, suhtlemiskultuuri ...